

SP, 2860

URITALLI

ÜENÜ O PERKONALEHT

ILMUB ÜKS KORD KUUS

TELLIMISHIND:

KUULUTUSHINNAD:

1 AASTA PEALE Mk. 300.—

1 LEHEKÜLG Mk. 1000.—

1/2 AASTA PEALE „ 150.—

1/2 LEHEKÜLGE „ 500.—

1/4 AASTA PEALE „ 75.—

1/4 LEHEKÜLGE „ 250.—

TOIMETUS JA TALITUS TALLINNAS, RATASKAEVU 22

№ 3/4 (7/8) * Urbekuu — Mahlakuu * 1928

ÜENÜ SAO-PAULO OSAKOND: rühm agaramaid noorsoolasi.

Noorusliikumisest ja noorustööst.

Meie revolutsiooniga avalikult ärkand noorusliikumisel pole kunagi olnud kaitseingleid ega pole tal neid praegugi. Loomulikult pole meie noorusliikumine saand areneda loomulikku rada. Pessimistlikud matusemehed on ta energia juhtind takistuste ja tõkkeradadele. On tulnud elada ja toita end keelude, määruste, järelvalve ja muuga. „Prokrustese voodi“ on olnud kitsas loomulikuks arenguks.

Ent praegugi pole tee vaba. On pessimistlikke tõkkemehi, kes noorusliikumist tahavad riigistada, koolistada, paragrahvis-tada, militariseerida, politiseerida, usustada, klubistada, haridus-seltsistada, karskusliigustada jne. Leidub matusekõne harjutajaid isegi omades ridades.

Saavutanud on nad mõndagi. Vähemalt väliselt. Endine spontaanne noorusliikumine on surnud! Kuid on olemas õppur-yhingud, sõjaline ettevalmistus, kristlikud yhingud, partei prog-rammid, noorsoo karskusliit, noorte punane rist, noorte põlluma-jandusklubid, haridusseltsid jne. on—matused. Hingavad endised otsingud, puhkavad probleemid, kaovad katsetused, kustuvad aja-kirjad—kasvatame kanu, relvastume, teeme paberlist haridustööd või harutame pehmes klubitoolis Kristuse imetegusid... Sageneb aga määruste, juhtnõõride, paragrahvide, põhikirjade mets, suureneb järelvalve ametnikkude võrk... Mängitakse nukuteatrit. Matu-semehed pystitavad noorusliikumise hauakynkale samba, millele kujurid raiund härmatand liilia... Noorusliikumine on surnud!

Noorusliikumine on surnud, ent elagu **noorus!** Elagu **noorpõlv**, kes oludekohases ymberkujunduses end rakendab si-semisele **noorustööle!** Esialgu igasugu vormide maski **all**.

Noored, kes saha või vikati hoidmist õpivad, kana kasva-tust või muud põllumajandus-kultuuri uurivad ja arendavad — ei tee seda ainult ärihimulise turunaise seisukohilt. Noored, kes yhi-nevad näitetrupiks, rahvatantsu ryhmaks või homikteatriks, ei tee seda kindlasti enda lõbustamise lähtekohilt. Noored, kes Narva all kodumaad kaitsevad ei tunnud kindlasti mitte Napoleoni, Fochi või mõne sõjakooli tarkusi ega tarvitse tõsine armastaja, kes oma kallimale huuled huulile surub, tunda Puškini, Gøethe või mõne Brummel ja Ko armastuse eeskirje.

See sisemine noorus elab meie noortes praegugi veel, kuigi ta ajanõuetel on differentseerunud, eristund, mehestund. See väline eristumine on loomulik revolutsioonivaimustusele järg-

nev nähtus, see on reaalne mõtlemine, on enesarvustus, on nooruslik enesekriitika, positiivne ja terve nähtus. Sellele kriitilisele ajajärgule on juba järgnemas **positiivne, ylesehitav** ajajärk. Meie noorus rakendab end igal alal kultuurylesannetele ja reaalsele kultuurtööle. Ometi on noored kõikide nende välisvormide all ikkagi noored ning järgneb senisele eristumisele mingi sisemine syntees, kõrgem kui kihihuvivid on kultuuriline yhtekuuluvus. Noorusliikumisele on järgnemas noorustöö.

Esimene ymberorienteerumise tulemus ongi töö raskuspunkti nihutamine linnast maale, kyla kultuuristamine ja linna maahingestamine. Seni hävitas linn püsivust, maa kulutamatu elujõudu. Noorsooyhingud ja oskonnad on asunud maa enesetunde äratamisele, maa tervema instinkti alalhoidmisele ja maa loomulikuma ja tervema elurõõmu arendamisele. Kunst, kirjandus, käsitöö, rahvakunst, looduskaitse, sotsiaalprobleemid, kehakultuur jne. on vaid vahendid, on abinõud sellele maahinge sisemisele renessansile, enesehinnagule. Iga rahva ja riigi kultuuriline arenemine näitab kolme järku: loodusline, kultuuriline ja tsivilisatsioonilik aste. Omas kiires arenguhoos ja kultuuri näljas on meie kyla valmis hyppama seniselt pea loodusliselt astmelt kohe tsivilisatsiooni—linnade ylikultuuri astmele, hyljates siin juures vahepäälsete astmete hädused. Sisemisele instinktile toetuv noorus peab siin toimuma teat filtriina, teat sõelana, et meie kyla ei jääks verevaseks.

Meie praegune noorpõlv on taipanud seda ylesannet ning on yhinemas yhisele noorustööle meie tuleviku koja ehitamisel. Ärgu takistetagu noori nende töös. Lastagu noorpõlv ise leida seisukohti, lastagu noored ise harjuda kategoorilisele ja'le või ei'le. Lastagu omad noored sepad takistamatult taguda ja tahuda meie tuleviku kultuurhoone alussambaid, synniks see ka ykskõik millise välisvormi all. Kuid ärgu sunnitagu noorpõlvele pääle programme, usundeid, põhikirje, programmilist haridustööd, lubasi, kinnitusi, ärgu tahetagu teha kunstlikku noorusliikumist.

Meie tuleviku kultuurhoone esimene aluskivi on vastastikkune usaldus. Sellel demokraatlikul alusel sooritame igayks enda ylesanded, sellel alusel toimub ka meie noorustöö.

16, III 28.

A. Meikop

Käesoleva „URITULE“ numbri ilmumine on viibinud trükitööliste streigi pärast. Palume lugejaid viibimist lahkesti vabandada.

Meie Stockholmi sõidust.

(R. Mõistlik)

5.

Mõni lugejaist küsib vast, mis see Gripsholm (mitte Gripohalm) iseenesest on? See on väike linnake, Stokholmi külje all, kolmetunni kaugusel, kaustalt umbes meie järvakate pealinna — Paide suurune, kuid erineb seega, et seal bensiini automaadid ja ka igasugused teised automaadid nii kui Stokholmis'ki iga nurga peal, et seal on paar „poodi“ kust võis päevapildi platesid osta (20 marka tosina pealt kallim kui Tallinnas) et ta puhtus võrdub päsepäeva ajal meie pealinna tänavale peale hommikust luuatomist.

Tähtis on see linnake oma suurepärase vanaaegse kuningate lossiga, mis oligi meie siiasõidu peapõhjuseks, aga sellest veidi hiljem, ennem tahan veel paar sõna söömingust rääkida, mis meile selles linnakeses korraldati. Öieti ei korraldatud see sööming küll just meile Eestlastele, aga nemad mängisid seal ikka suurt osa, nii, et sellest maksab kirjutada.

Selle linnakese ainsa võõrastemaja aias oli 7 sülla pikkune laud kaetud igasuguste roogadega. Ja jällegi „Rootsi“ laud. Pead teenima end ise! Meie Eestlased ei ole aga harjunud selle „lauaga“, vaid istume nii kui koduski kuhugi kõrvale, kuna „lauaga“ tuttavad rootslased, taanlased jne. kohe selle kallale tormasid, iga üks omale paraja pala otsis ja alles siis omale istme leidis. Ja kui meie siis arusaime sellest pruugist või kombest — oli 7 sülla pikkune laud juba tühi. Mõni üksik kartul ja kaste tilk kausi põhjas haigutas vaid vastu, tegime aga näod kui oleks meie kõhud juba täis, ja kui siis veel midagi juhtus lauale toodama siis olime oma väledusega teistest ees juba mitu meetrit. Jumal teab kui kaua meie oma aru järele oleks veel lauas istunud kui mitte meie juht poleks meid edasiliikumisele kutsunud, nii hää oli selles lõbusas sööjate ringis istuda. Enne aga torkas keegi, kes Eesti keelt ei osanud, meile igale mingi sedeli pihku, et seal aga armsas ja arusaadavas „mua“ keeles midagi polnud öeldud, viskasid mõned need kohe minema, teised jälle jätsid pihku, et viime kodu, näitame teistele ka. Oleksime vahepeal juba kaunis kaugele jõudnud, aga võta näpust! Üks Foto-Graf siin — teine Graf-Oto seal, muud kui ole aga neile ülesvõtte esemeks, muud kui „poseeri“. Kellel õige suur aparat ja kaua nakitseb selle kallal, sellele tee veel naeratus näolegi. Üks nahkpõllega noormees palus meid kohe kõiki võtta mõnda tantsupoosi, temal vaeseskesel ei olevat ühtegi meie rahva-

Kevadine maru.

Kuidas ta kihutab, kisub ja tõukab,
Jõula paisuvalla
Rõivadki raputab valla!
Kuidas ta lõksutab, lõhub ja lõukab,
Sahiseb ylesse, alla!

Kuis ta puulatvus paisutab, punnib,
Ymber mu kõrvade hulub
Paitab, siltab, sulub!
Kuidas ta mõtetki kiirustab, sunnib,
Vallutab, väsitab, võlub.

Kuidas nüüd hingeski tuksub ja tuikab!
Tulvastub põue-parmas
Välja tungima varmas—
Kevadeunistus ärkab ja huikab:
Kõik on nii ilus ja armas! A. M.

tantsu võtet. Tahtis ka „Tuljakust“ ühe pildi saada ja just seda kõige kenamat kohta kus poisid peavad neiusid tükk aega üleval kätel hoidma. See üleval hoidmine oli aga nüüd nii raske, et minu viimane jõunatuke kippus lõppema ja kui siis viimaks „plõks“ tehtud, tungis nii mõnegi rinnast kergendatud ohe.

Edasi liikudes jõudsime selle võerastemaja aia piirini. Siis nõuab aga keegi härra väljamineku piletit. No kas pole hull! Just kui juudid, kõik neil tagurpidi. Sisseminek, söömine ja joomine — olge lahked — pole piletit vaja ja nüüd järsku väljaminekull! Nüüd vast taipasime küll, et üks meie olnud nii lahked ja viskasime need piletid minekut, kus polnud „maa“ keeli midagi peale kirjutatud. Ahastus oli suur ja tõsine ja selle tõsiduse tõttu lasi see lahke härra meid minekut ka ilma piletiteta.

Nüüd jõuame ilma vahejuhtumisteta just kui suur Taaralaste vägi selle uhke Rootsi lossi väravate taha. Aga, et meie mitte sõja vaid külastamise nõuga siia tulime, võtab meid majavanem lahke tervitusega vastu. Seletab meile pikalt ja laialt selle lossi ajalugu ja temas leiduvaist vaatamisvääriilisist asjust. Ei saa jällegi midagi aru, teeme siiski väga targa näo ja otsustame ise ülesleida vaatamisväärilikku.

Esiteks juhitakse meid kord ümber lossi. Lossi aias on kogu väljasõidu rahvas, nii palju kui neid kahe laevaga kohale sõitnud, kokku kogunud. Säetakse kõik seinad äärde ja „plöks“ „plöks“ „plöks“ võetakse kõiki üles. Meie Eesti rahvast palus aga majavanem esimesse ritta, et meie kõigile enam silma paistaks.

(Järgneb)

MEIE ELU:

Märkeid meie rahvusliste riiete stiliseerimisest.

Meie rahvus-kultuur riiete näol on võrdlemisi noor. Isegi nii noor, et laiad hulkadel ta algupärasena pea tundmata on (vast muuseumides nähtud). Kuid vähe sellest, et teda veel ei tunta, leidub voolu kes katsub sedagi algupära mis on rahva hulgas levinenud moonutada, nii ütelda stiliseerida s. t. moderniseerida — lähemale Pariisile — segades meie rahvariie moodsa siidi ja läbipaistvate varukate näol.

Tundub imelik — kuna teised maad katsuvad hoida rahvusriie algupärasena näit. Rootsi, kus on omakultuur õitsel, on isegi seltse — ühinguid millede liikmed harrastavad ainult teatud maa-koha riie tüüpi — kombeid, selleks et säiliks algupära.

Jääb arusaamatuks mida tahetakse meil selle stiliseerimisega kätte saada, kas riie tüüpi rahvale lähemale viia — või et teda kergem valmistada oleks? Vaevalt küll, et oleks sellega omakultuur midagi võitnud? Hoopis vastuoks sellega just näitame kui vähe hoolime enda rahvusriie kultuurist. Segades teda moderni vooluga, ja võime kindlad olla, et sarnast teed käies paari aasta pärast ei tunne ükski eestlane enam enda rahvusriie tüüpi — või meil on siis uus „rahvusriie“.

Muidugi on ju täiesti igaühe omaasi missugust riie tüüpi keegi kannab tänaval või seltskonnas, kas stiliseeritud rahvusriie tüüpi või viimast moenarrust (kuigi, palju nad küll teine teisest ei erine) kuid oldagu ja jäädagu sellega ka ainult sinna ja ärgu tükitagu lavale pealegi rahvuslisi tantsu neis tantsima.

Veel ei saa nimetamata jätta ka seda, et ärgu toodagu teiste rahvaste viise meie rahva viisidena lavale (näit. Rootsi „Uhtua kadrill“ Soome „Niidirull“) mis on nende algupära ja mida meil öeldakse olevat meie rahvaviisid.

Noorsoolane U.

Vastuseks „Noorsoolasele“ meie rahvariiete stiliseerimisest.

Maie rahvusriiete kultuur pole sugugi noor. Soovitaksin „noorsoolasele“ veidi tutvuneda meie rahvusriiete ajalooa siis oleks tal teada et andmeid meie rahvusriideist ulatavad tagasi 13 aastasajani ja et need on selle aja jooksul mitmeti muutunud, arenenud ehk ka halvenenud: on olnud rikkaid ajajärke, kus on käidud kallis siidis, sametis, soobel ja valge-nirknahk mütsides ja teistes kallisnahk-kasukais, rasked hõbe ja kuld vööd niuetel ja rasked kallid sõled kaelas, kus rootslaste tulekul 16 aastasajal tuli sundmäärus välja anda riiete toreduse vastu — ära keelata raskest tamastsiidist seelikut alamale seisusele, kallid keed ja kallid nahad; kus teenijale lubati ainult 40 pulma külalist kutsuda ja keelati talle pulmakingiks annetada kalleid nahku, sammet ja siid kraesid. (Ennem olid need lubatud). Vaadeldes kujutusi vaselõigetel 16 aastasajst Liivimaa talunaiste riietustest ei tundu nad sugugi talunaistena vaid väga uhkete rikaste „linnanaistena“. Siis tantsis meie rahvas oma tantse siidseelikuis. See rõivas, mida ülistab meie „noorsoolane“ on muuseumi teoorjuse aegne töö rõivas, meie rahva kõige viletsamas ajajärgus arenenud ja välja kujunenud. Ning laiemalt on praegu tarvitusele võetud paari maanurga rõivas — triibuline (küüdiline) seelik vööga ja lahtised kirjatud käised, milliseid Tartu Naisselts ja Tallinna „Kodukäsitöö“ nii ohtralt „stiliseerunud“ ja levitanud — rõivas vähelele sobiv, andes kohmaka kuju meie rahvusriides naisele.

Triibuline (küüdulne) seelik olevat meil ainult sada aastat vana ja ei ole Tartu, Võru, Setu ja Mulgimaale tunginudki. Ei ole mingit põhjust just seda seelikut ainsaks pühaduseks tunnistada.

Meie esivanemad on kogu aeg oma riidet arendanud — „stiliseerinud“ loonud, koguni iga kihelkond on välja arendanud oma erirõiva. Praegu Muhus võib oma silmaga näha milline vahe on vanemate inimeste ja noorte seelikute vahel, kuidas värv on punasest helekollaseks arenenud ja samuti koetud ja õmmeldud kirjad. Seal näeme nüüd ka seda ebastiilsust ja maitsetust ülemineku ajal, kuidas raskete omakoetud seelikute peal kantakse linnast osetud siidjakke. Ning kaovad varsi need rasked seelikud seal, sest linna riie on kergem, vähem kohmakas. Ainult kui nad õpivad kuduma oma seelikuid peenest villast ehk koguni siidist, siis jääb see rahvusriie seal püsima.

Meie rahvusriie võib meile saada kandvaks rahvusriideks, kui me õpime oma esivanemate riideid tundma, nende värvide ja kirjade ilu ja arendame seda vastavalt meie areneva tehnikale, siis oleme käinud oma esivanemate jäljil luues edasi, mitte ainult mälestades meie esivanemate kalme kandes ise Pariisist läkitatud moodide näol teise võõraste rahvaste stiliseeritud, õigemini hoopis moonutatud, rõivaid.

Oma muuseumi riideid puutumata pühaduseks tunnistades käime nende sakslaste meie 16 - 19 sajangu valgustajate jäljil, kes olid huvitatud meie rahva minevikust kui „etnograafilisest varemest“ leides, et haritud eestlane loomulikult ei saa sinna tagasi suhtuda, sest haritud eestlane muutub sakslaseks (kadakaks). Ei ole õieti mingit vahet nende rahvavalgustajate ja meie nüüdiste muuseumi „pastlakultuse“ jumaldajate vahel. Viimaste — nagu Rasmus Kangro Pool, proua Saral, Ants Laipmanni ja nende hulga kaas mõtteosaliste seisukoht oleks samasugune: Meie minevik on etnograafiline vare, me austame seda, peame seda pühaks aga ise oleme euroopakadaks ja tarvitame ainult Pariisi moodi, paneme mõnesugusel puhul muuseumi rõivad selga ja mäletame oma esivanemaid, sellega õieti nende mälestust rüvetades, nende loovat vaimu hüljates nagu teevad seda mõned põhjarahvad oma muuseumi rõivastega, kes ei loo oma kultuuri, vaid mälestavad kadunud kodukultuuri.

(Miskipärast on rootslased jälle eeskujuks saanud meile, eriti noorsoolastele. Ikka jälle võõras eeskujul Millal õpitakse meil ka oma pead — iseseisvalt mõtlema?)

Kui sel puhul järjekindel olla, siis peaksid meie heliloojad Mart Saar, J. Aavik, Zeiger ja teised meie omapärase heliloojad loobuma meie rahvusviisidest, sest see on ju rahvusviiside „stiliseerimine“. Samuti ei tohiks me laulda koori laule - ei tohiks ka keegi laulja oma häält arendada, sest see oleks kõik „stiliseerimine“, tuleks jääda primitiivsete laulude ja leelutuste juure ja häält

nõnda tarvitada, nagu laulavad Setu ja Ingeri laulikud muuseumi pidudel. Järeldus selleks oleks: Ainult Euroopa muusika, laulu, kunsti, kirjanduse, luule, rõivaste ja tantsude eeskujul loodud vaikukultuur saagu tulevikus meie rahvuskultuuriks.

Me aga ei taha seda! Me tahame vaimliselt iseseisvaks saada ja seepärast ise luua oma kultuuri alusel.

Marta Lepp

J ä r e l m ä r k u s: „Uhtua kadrill“ on samuti soome nagu „Niidi rullgi“ ja viimane meil Eestis viisina tuttav nagu meil on üldse palju ühiseid rahvalaule ja rahvaviise olles lähedalt hõimugulased. Pattudest kõige väiksem patt on, kui meil on midagi soomlastega ühist, soomlastelt omandatud. Ja ei saa selgeks teha, kes on omandanud kummaltki midagi, kui oleme võrsunud ühest kännust.

M. L.

ÜENÜ SAO-PAULO OSAKUND: näiteosakund.

PEREKUNDLIKKE TEATEID

ÜENÜTO LIIKMETE NIMEKIRI 5.

Ralf Inghland.

43) **Ingenurm, Adele.** Praegune elukoht V. Batarei tän. 7. k. 4.

44) **Ingermann, Voldemar** Sünd. 8. VIII. 1902 a. Tallinnas. Liige 1923 aastast. ÜENÜTO rahvatantsude kursuste väsimata juhataja. Tegevusalad: segakoor ja omakultuur. Endise juhatuse ja omakultuuri toimkonna liige. Praegune elukoht, Lennuki tän. nr. 11-a k. 17.

45) **Inghland, Harald.** Sünd. 22. II. 09. Praegune elukoht Graniidi 8-a—5. Huviala käsipall, eriti korvpall. ÜENÜTO korvpalli A meeskonnas aastast 1921.

46) **Inghland Ralf, Karli p.** Sünd. Tallinna Kassisabas 1900 a. 30 õilmekuu päeval. Seni 5 korda

valitud ÜENÜTO juhatuse kabinetti, praegu neljat aastat esindaja ÜENÜ esitavas kogus ja kolmat aastat ÜENÜ Keskjuhatuse sekretäriks. Juhatuse liikmena tegev olnud ÜENÜTO muusika-, spordi- ja peotoimkonnas ja mitmendat aastat esindaja EKRAVE ja Jalgpalliliidus. Peale ÜENÜ liige veel mitmes spordi- ja hariduslises seltsis. ÜENÜTO rahvatantsude rühma tüsedamaid tantsijaid. Praegune elukoht Koidu 41—7.

47) **Inghland Elfride,** elukoht Koidu 41—7. sünd. 13. VII. 04.

48) **Inghland, Felice,** elukoht Koidu 41—7. sünd. 2. V. 1902.

49) **Iverson, Johann,** Kõie tän. 15—2. sünd. 27. VI. 1901.

50) **Jaanson, Erna,** elukoht Sadama tänav 7—21. sünd. 21. IX. 1899 a.

51) **Jaik, Juhan,** kirjanik. Laialt tuntud „Võrumaa jutude“ ja „Rõuge kiriku kella“ autor. Sündinud kõikide trubaduride maal, Lõuna Eestis. Endine Keskjuhatuse mitmekordne liige

ja välisasjade komissar. Praegu aktiivtegevusest eemal, puhkamas seni kogut loorbereil Kaupmehe 19-8, ja kujutab „Kaameleid pasuna-puhujatega.“

52) **Jerkovitsch, Harald,** ÜENÜTO rahvatantsude rühma liige, sünd. 12 XII. 1899.

53) **Jerkovitsch, Alma.** ÜENÜTO rahvatantsude rühma liige, sünd. 26. VI. 1903.

54) **Joller, Richard.** Elukoht V. Ameerika tän. 32—8. Sünd. 21. VII. 07. Liikmeks 1926 aastast. Huvialad käsipall ja kergejõustik. ÜENÜTO segakoorigliige.

55) **Jalak, Aleksei.** Sünd. 9. III. 06. Teenistuses Mereväesides. Huviala jalgpall. Meeskonnas aastast 1927.

56) **Jöger, August (Ago).** Sünd. Helmekuu 6 päeval 1900 a. ÜENÜTO liige 1922 a. Tegevusalad: kirjandus, omakultuur, male ja esperanto. Kirjandustoimkonna liige 1925 aastast. Praegune elukoht Hobuse 2—3.

57) **Jõulu, Erna,** ÜENÜTO segakoorigliige. Elukoht Magasini tän. 4—6.

58) **Jürgenson, Bedese,** sünd. 12. XII. 1911. Huviala kergejõustik. Elukoht Vilmsi tän. 62-a—7. Tütarlaste kommertsgümnaasiumi õp.

Johan Jaik
Harald Ingland

Ärge unustage tasumast „Uritule“ tellimisraha! Tellige „Urituld“ vähemalt poole aasta peale! — Uritule kestav ilmumine on kindlustatud ÜENÜ Keskjuhatuses toetusega!

Kloostri v. Põlluküla A. s. „Säde“ spordiosakond korraldas tantsuõhtu. Väike klassitoake täis suitsu ja tolmu. Vaevalt jalul seisvad korraldajad „sportlased“ folgendavad paberossid suus, käed püksitaskutes, kisades ümber. Või harrastakse seal ainult niisugust sporti? Siis ilmus üks „Täissportlane“ keset saali, paneb taldreku räpasele põrandale, kuhu veiderdades kanamuae hakkab panema, viimaks ilmub ka veel viina pudel neile lisaks (mis seal mitte esimene kord ei olla) — täheadab ameerika oksjon. Algab pakkumine. Jõuab summa 900 margani, näitab pakkuja oma „hiilgenumert“ ja pudel lendab põrandale kildudeks. See oli see „pidu.“ R. Sõna 27.

II. Ajavaim toob kultuuri külla.

Hiljaku saabus päälinnast kodukülla noorherra S. tuues kaasa karbi schokolaadi. Külaneidudele kuulutati võistlus seelikusaba kõrgemale lõstmises — auhinnaks schokolaadi karp. Leiduski lapsekingis neiu, kes selles kaelamuravas trikis teised üle trumpas ja „autasu“ võitis. Kah rekord ja „kultuur“! Meie Maa 110.

Jaska ümbruse neiu on väga „moodsaks läinud. Suitsetavad noorhärreda paberosse ning jooavad „kroonu haljast.“ Hiljuti tühendas üks „moodne“ 7 piitsi mõne minutiga. Sakala 31.

Moodsate tantsude harrastamine on ka juba Rakesse jõudnud. Tantsude paremaks kätteõppimiseks korraldas Rake hariduseselts tantsukursused. Osavõtt kursusest on elav. Järvamaa 25.

Praegu õpitakse uemaid tantse igalpool — ka Kiisalinna, Jõgevestes. Dr. G. proua käis end hiljuti Tallinnas täiendamas ja õpetab nüüd ümbruskonna noori. Õppijaid on hää hulk ning isegi õpilased tahavad ajaga sammu pidada. Lõuna Eesti 90.

Simmannitame Virtsjärves Mardisandi täheall. „Lõõtsale“ huult, Tõnis! ja uhh, kuis jalad käivad, jutud siginevad, sõprus kõveneb. Jalad liiguvad kuir vindiga. . . Meil on ka „simmipreilised“ kaunis palju. Selle poisikese pää tõttu on mõnedki oma patsidest ilma jäänud. Foki tantsijad ja ka „Kaarlestoni“ kargajaid võib meil ka leida jne. Põltsamaa Teataja 47.

Kenal mulgimaal, mitte kaugel Kamalinnast asub jõukas talu. Talu perepoeg kes ammu mulgimaa päälinnas koolipinki kulutab, kutsus umbes tosinast huvireisijast koosneva kaasõppurite neiukestest ja noorhärreda ekskursiooni maale, kus juhuslikult avalikku tantsuõhtut peeti. Õhtu ja öö möödus lõbujumala tähe all ning laulu ja naeru oli kuulda verstade taha. Keegi suur elumees giimnasist, demonstreeris ultra modern tantse, millel olevat ka omad nimed nagu: „Alaska musustapp“, mille kestel noorherra huuled kogu tantsu kestes daami huultel peavad lebama. „Viin, naised ja hobused“ mis huulile veel suurema vabaduse jätvat jne.

Tantsiski too „gentelmann“ kogu pika öö avalikul tantsuõhtul mainitud teooria järele. Igal keerutusel anti korralikult musu, nii et talu laksus. Soovijaid leidis küllalt. Tingimisi oli veel palju: kahe sammuga üle toa libiseda, palju lärmi teha, pigistada nii et kondidki higistaks jne. Alles päikese tõusuga tunti väsimust ja „linnlased“ läksid küüni magama. Pühapäeval koju minnes olid kaks härrat mütsideta ning teine olla isegi oma särgi ja kuue kaotanud.

Sakala 89.

III. Ajavaim tõstab linna kultuuri.

Tallinnas avatakse sel talvel — iluduse instituut! Küsimuse all on korpulentsete daamide vormimine. Parafiini abil. Pannakse vanni valatakse kuuma parafiini peale, lastakse paar tundi haududa ja 5 naela on kaalust maas. Post. 261.

Neegrid Narva-jõesuus. Charlestonitame ja blakkitame vaimus- tusega jazz-bandi muusika saatel à la neegrid, miks ei peaks meid, siis ka huvitama neeger ise! Pealegi kui poisid mustad kui schokolaad ja suured jazzi kuntsnikud. Vaatamata kõrgetele hindadele oli suvitajaid neegripoisse ja neegrimuusikat vaatama tulnud murruna. Siit minna nad kohvik „Marcelle'sse esinema. Põhja kodu 86.

Käime siidis, sammets. . . Summad, mida siidi, sammeti karusnahkade, lõhnaõlide, veinide, jne. peale ulatavad sadandesse miljonitesse ning l. a. veeti sarnaseid asju sisse üksi 300 milj. eest. Nii anti siidikauba peale (siidisukad välja arvatud) 65 milj. siidisukkade ja sokkide peale 41 milj. karusnahkadele 52 milj. samefi peale 11 milj. pitsivahu paeale ligi 5 milj. jne. R. Sõna 54.

Mis silma forkas, oli soome naisterahvaste riietus. Soome naine ei aja oma riietusega viimaseid moenarrusi taga. Puuduvad vaksa võrra üle põlvi ulatavad seelikud ja ka „poispäid“ oli üsna vähe näha, kaugelt vähem kui meil. Eldiselt käiakse aga riides lihtsalt ja puhalt. Post 175.

Tõusiklus praalib. Ajakirjanikkude pall on selle näite parimaks tõestuseks. Pallile pääsemise eeltingimised on nii määratud, et ajakirjanik peab jääma uksetaha, kuna vabalt sisse läheb tõusiklus. Sest kutsed ehivad küllalt silmatorkav kujukas lause: „Ilmuda õhtuülikonnas ehk kostüümis (maskita). Kes teab, mis tähendab ilmuda õhtuülikonnas ehk kostüümis maskita, sellele pole larvis lisaseletusi. Kultuurkapital pole senini veel milte oma pääle võtnud ajakirjanikkudele, vähemall provintsi ajakirjanikkudele mitte õhtuülikondade muretsemist, vaid olt mõne päälüuna „ajakirjaniku“ komandeerinud väljemaale õppima „Mundlos Viktoria“ õmblusmasinaid pakkuma või paremal juhusel üksikuile annud võimaluse kodumaa tundmaõppimiseks kodumaa kõrtsides. Järvamaa 98.

Valgas keelas üks ema oma keskkooli nooremas klassis õppival tütrele puuderdamise ja värvimise ning hävitas vastavad abinõud.

Ajakohast plikol ärrilas see nii et jalamaid otsustas surra. Läks kuuri ja katsus end pesunööriga üles puua — õnnetu elu pärast! Ema sai jaole. Kahetses oma südametust, päästis tütre nõoris ja muretset uue tüdri. Vaba Maa 108.

Olin nende 8500 hulgas, kes läksid Dempsey-Sharkey poksi- võistlusele. Pileti hind kõikus 3-27 dollari vahel . . . Seitsemendas ringis oli Sharkey hilgust äratav. Paks punsurid bulldogi nägu oli määrdud verega, mis oli vasaku silma täiesti kinni kleepinud ja voolas ninast ja suust. Parem silm põrniitses vastast, kes vingus valuga maas ja hoigas. . . . Kiiduavaldused on üldised. Sadanded õlgkübarad lendasid Dempsey'le hõiskete keskel ning kaua veel hulgas, mõirgas ja vehkles rahvahulk. . . R-Sõna 111.

Juba mõnda aega seisavad Paides väljas väiksed üsna silma- paistmatud reklaamlehikesed, millega keegi hiromani kutsub „külla“ enesele võõrad, lubades öelda viimastele tulevikku ja minevikku.

Et aga „hää!“ äril ei ole tarvis suurt reklaami, sellepärast läheb ka hiromandil „äri“ võõrastemajas „Eestimaa“ mis hirmus — nagu ütleb maamees.

„Ärile“ lähedalolijad räägivad, et „abitarvitajad“ käivad hommi-kust õhtuni, fihti olevat niisugune „saba“ ukse taga, et lõunaajal tuleja saavat alles õhtul ette.

Nagu statistika näitab on ju Järvamaal ja Paines „vaevatuid“ ja „koormatuid“ palju, kellel varemini või hiljemini tuleb anda aru ühe või teise eksimise eest. Eks need kõik käi otsimas nüüd enne hiromandi juures frööst ja „armuleiba.“ — Paljud „abiotsijad“ käivad „kuntsnikku“ vaatamas ka muidu naljapärast, võib olla ka mõni ema fütre pärast.

Ka öösiti ei saavat „kuntsnik“ rahu. Nii käinud laupäeva õhtul „töö“ kella 10 ajal alles täie hooga.

Järvamaa 93 8. nov. 27 a.

„Ajavaim on meie enestes ning see vaim on raisus.“

Post. 184.

ÜENÜ ja koolide õpilased.

Pea igas ÜENÜ osakunnas on osa liikmeid siin ehk sää! koolides õpilased. Loomulik, sest muidu poleks ÜENÜ see, mis ta on, ega oleks ÜENÜ põhikirjas tarvis märkust, mis lubab kuni 16 a. ja juhatause äranägemisel isegi nooremail astuda Ühenduse liigeteks. 25 a. tehtud kokkuvõtte järele oli ÜENÜ koosseisus liikmeks astujate hulgas 53% alaealisi (s. o. alla 21. a. vanad) ning oli nende hulgas õpilasi 22%.

Igal pool pole nende liigetega — õpilastega liikunud asi libedalt. Siin ja sää! koolides, eriti aga keskkoolides, on mõned koolijuhatajad liigetele — õpilastele, kes Ühenduse osakundes või laulukoorides, näitegruppides, rahvatantsu — või võimlemisrühmades tegevad, teind mõnesuguseid takistusi. Mõnel pool ei taheta lubada üldse Ühenduse tegevusest osavõtta, mõnel pool jälle on kyll harjutused lubatud, kuid mitte esinemisest, võistlustist jne. osavõtt. Põhjendetakse seda harilikult haridusministeeriumi mõn esuguste kuludega. Keskjuhatause sellekohasele kirjalikule järe!pärimisele teatab haridusministeeriumi koolivalitsus oma kirjaga 28.II.28 nr. 24861.

„Teie 15. veebruari nr, 59 järe!pärimisel teatab Riigikooli-valitsus, et küsimuse otsustamine, kas ühe või teise kooli õpilased võivad võtta osa väljaspool kooli tegutsevatest organisatsioonidest, milliste hulka kuulub ka ÜENÜ, otsustab loomulikult vas-

tava kooli pedagoogika nõukogu. Avalikkude keskkoolide õpilaste suhtes on see otse väljendatud avalikkude keskkoolide seaduse § 45-das.“ G. Ollik, direktor. H. Anso — kesk- ja välisharidus- asjade juhataja.

Nimetud avalikkude keskkoolide seaduse § 45. kõlab järgmiselt!

„Õpilastel on õigus asutada kooli juures omavahelisi ühinguid, mille põhikirjad kinnitakse pedagoogika nõukogu poolt. Väljaspool oma kooli võivad alaealised õpilased pedagoogika nõukogu nõusolekul osa võtta ainult neist organisatsioonidest, mille seaduslikult registreeritud põhikirjades on ette nähtud alaealiste osavõtmine. Täisealistel õpilastel on õigus pedagoogika nõukogu teadmisel osa võtta kõigist seaduslikult registreeritud organisatsioonidest. Juhtumisel, kui see pedagoogiliselt mitte soovitav, võib pedagoogika nõukogu õpilasele organisatsioonist osavõtmise keelata.

YENY II. Yleriikline omakultuuri päev.

Nagu juba ennem otsustatud korraldetakse YENY 10 a kestvuse puhul 29 a. suvel Tallinnas II. YENY osakondade vaheline omakultuuri päev. Täpne päeva eeskava ja aeg on seni veel kindlaks määramata. Esinevad YENY laulukoorid, rahvatantsijad ja sportijad. Korraldetakse mitmesugu võistlused ning ylevaatlik näitus YENY 10 a. tegevusest ning yldse eesti noorusliikumisest milleks kavatsetakse kutsuda näitusest osavõtma ka teised eesti noorsoo-organisatsioonid. Nii näitusele kui ka esinemisele on kindlasti loota naaberrahvaste organiseerunud noorsoo osavõttu. Kindlasti võtavad esinemisist osa soome, läti, rootsi, norra ja taani ning arvatavasti ungari, poola ja võib olla isegi hollandi ja saksa noorsoo esitajad.

Lauletavad laulud pole veel kindlaks määratud, kuid kindlasti tulevad ettkandele järgimsed laulud:

1. Ehi veli, opi veli
2. Üles, üles, hellad vennad-(Kapp).
3. Laulu võim-(I. Aavik).
4. Kiigesepad-(Kasemets).
5. Oh, kui ilus-(Aavik).
6. Kel nooruse palavust täis on rind (Tall. osak. lipulaul).-Kasemets.

Rahvatantsud tuleksid yldgrupile (kõigile osakondadele) esinemiseks:

1. Tuljak (lauluga),
2. Tyska polka.
3. Eideratas, taadiratas (lauludega).
4. Labajala vals.
5. Pikk ingliska.
6. Pulgatants (meesnoorile).

Oleks soovitav, kui osakonnad nimetud laulud ja rahvatantsud võtaks oma lähemasse tegevuse ja pidude eeskavasse.

KESKJUHATUS.

ÜENÜ Esitava Kogu poolt vastuvõetud

II Omakultuuri päeva näituse põhimõtteid.

1. Näitus peab näitama YENY 10 a. arenemiskäiku, YENY seisukorda teisele aastakümnele üleminekul ja YENY tulevikusihte, kavatsusi ja võimalusi. Yhtlasi peab näitus katsuma anda ajaliku ylevaate kogu meie organiseerund noorpõlve arenemiskäigust ja praegusest seisukorrast.

2. Näitus pole äriline vaid sotsiaal-pedagoogiinne ja ideeline ettevõte, tahes olla eestkäit liigetele ja tegelastele kasulik. Selleks tuleb katsuda näilikuks teha kõike, mis on uus ja õpetlik või kus peitub sygavam mõte. Kuid ka seniste tegevusalade, harude, erihuvide, kogemuste, töövahendite ja tööviiside nägemine ja võrdlemine võib olla vaatajaile kasulik. Esitada tuleb igasugu kyllakultuuri, ning on väljapanekute elustamiseks kasulik praegust tööd ja olukorda kõrvustada e n d i s e g a .

3. Et näitus oleks ylevaatlik, peaks tal olema vähemalt viis osakonda, kus võimalikult väljapanekud tuleksid veel liigitusele sisuliselt: osakonnad oleksid:

I. Keskuhatas

II. Osakonnad.

III. Paraleelorganisatsioonid (koolinoored, skoudid, noorsoo-karskusliit jne.).

IV. Lähedased alad ja asutused (rahvaylikoolid, kutsenõuandekoda, kutsekoolid, haridusliit jne.).

V. Välismaade väljapanekud.

4. Näiteobjektidena võivad esineda igasugused näilikuks tehtud esemed ja väljapanekud: tabelid, diagrammid, mudelid, kollektsioonid, kogud, käsitööd, albumid, kaustikud, raamatud, ajakirjad, elulood jne. Ainesisuliselt võiks väljapanekuid olla yldalalt ja harude tegevusalalt.

A. Yldalalt:

Kaardid ja graafilised tabelid levinemisest ja arenemiskäigust, albumid yldtegevusalalt; liigete koosseis, arv, mees ja naisnoorte vahekord, vanus, haridus, elukutse, huvialad; juhatus ja yldkoosolekud; tegevusalad ja harud; erihuvivid ja harrastused; peod ja piduruumid; pidude eeskavad; noorsoo vaba aja kasutamine, vahekord ymbruskonnaga; kõned, kursused, kõneteemid, kõnelejad, kuulajad; töökavad, võistlused, tegevusvahendid, õpiringid, õpereisid, huvireisid; arvepidamine, eelarve, sissetulekud, väljaminekud, ylejäägid, võlad, inventar; ruumide kysimus; ruumide tarvitamine ja sissesead-kavatsused; raskused ja negatiivsed nähtused, jaatavad tähelepanekud jne.

B. Tegevusharude alalt.

1. Kirjandusharu aladelt: oma ajakirjad, oma loomingu katsetused; mitmesugused õhtud ja esinemised (kirjanduse, poeesia, muinasjutu, hõimu ja muud õhtud, näilised protsessid, paraadid jne); kõned, referaadid, vaidlusõhtud; läbiharutatud teemid, kirjanikud ja raamatud; isetegevus kõnekäänude, elulugude, murrakute, žargooni jne. korjamisel; võitlus halva ja sopakirjandusega, ymbruskonna elanikkude kirjanduslik maitse ja haridus; raamatukogu, ajalehed ja ajakirjad; kirjandusharu tegevus ja koosseis jne.

2. Kunsti aladelt: kunsti albumid; oma loomingu ja katsetused igasugu kunsti aladelt; igasugu maalid ja joonistused; mälestusalbumid, luulekogud, rahvakunsti esemed, motiivide ja muustrite kogud; maastikud, ylesvõtted, kunsti-pärased käsitööd; harjutused, karikatuurid jne.

3. Käsitöö alult: mees ja naiskäsitööd, kohalikud mustrid ja motiivid, kohalikud endised käsitööd ja käsitöö riistad; ylesvõtted, käsitöölised, kohalikud puu-naha- ja riidetööd (kannud, laudlinad, hobuseriistad jne.) kursused; kursuste tööd; kohalik noorte riietus; kodu ilustused (seina, lae, laua, raamatu jne. ehted) läbilõige ja kirjeldus kodukyla käsitööstuslikust olust jne.

4. Muusika aladelt: ymbruskonnas praegu lauldavad kylalaulud; kyla praegused muusika ja mängumehed; tantsutykkide ja tansuviiside kollektiioonid; praegused kyla ringmängud; endised rahvaviisid ja tantsumuusika; kylas leiduvate endiste ja praeguste mängu ja muusikariistade nimestikud; praegused muusikategelased, laulukoovid, esinemised, eeskavad; endiste mängumeeste ja praeguste muusika tegelaste ylesvõtted ja elulood jne.

5. Näitekunsti alalt: näitetrupp, näitejuht, tegelased, koosseis; tegevusvahendid, harjutused, kursused, käsiraamatukogud; harjutatud ja ettekantud näidendid; muud esinemised (paroodia, karikatuurpildid, oma loomingu, kõnekoovid jne.); kyla naljamehed, mängijate tyypid, targad, jutustajad, naljamehed, seltskonnategelased ja muudest tyypilistest kylatyypidest vanad rahvakombed (kirjeldused) usud jne. Kohalik riietus ja ehtimine (endine ja nyüd); Rahvariietus ja ehtimisoskus (tanud, vööd, mustrid); vanad rahvaluule ja loomingu kogud (jutud, naljad mälestused, ebausik jne.); Ymbruskonna elanikkude tegevus, tööalad ja tööriistad; esinemine, kõned, rahvatantsud, käsiajakiri, kodumuuseum jne. Koduymbrus, ilustus; sugupuud ja põlvnemise tabelid jne.

6. Kodukultuuri alalt: ymbruskonna kultuurilised, sotsioloogilised ja looduslikud kirjeldused; kollektiioonid ja kogud elamutest, taludest, ymbruskonna isikute, talude, kohtade, loomade jne. nimedest; ymbruskonna loodusilu ja looduskaitse; ymbruskonna vanad mälestused: pargid, varemed, maalinnad, hiied, kalmistud ylesvõtted ja kirjeldused neist; Ylesvõtted ja kirjeldused kohalikkudest vanadest tegelastest (pillimehed, targad, jutustajad, naljamehed, seltskonnategelased ja muudest tyypilistest kylatyypidest) vanad rahvakombed (kirjeldused) usud jne. Kohalik riietus ja ehtimine (endine ja nyüd); Rahvariietus ja ehtimisoskus (tanud, vööd, mustrid); vanad rahvaluule ja loomingu kogud (jutud, naljad mälestused, ebausik jne.); Ymbruskonna elanikkude tegevus, tööalad ja tööriistad; esinemine, kõned, rahvatantsud, käsiajakiri, kodumuuseum jne. Koduymbrus, ilustus; sugupuud ja põlvnemise tabelid jne.

7. Kehakultuuri alult: auhinnad, võistlused, rekordid, võistlusmängud, tegevuskavad, mänguplatsid, harjutused. yldkokkuvõtted, yldine huvi jne.

8. Majandus alult: kõned, loengud, kavad, kursused, töotalgud, austusõhtud, õpekäigud ja muud algatused; ylevaated, omavahelised võistlused paremate kõõgiaedade, puhtamate lautade, ilusamate õuete, maitsekaima lilleaia, korralikuma asulaplaani jne. vahel; kollektiivsed katsetused katsepõldude, loomakasvatuse, lilleaedade, puukoolide, seemnekasvatuse, sookultuuride, majapidamise. toiduvalmistamise, yhistegevuse jne. näol jne.

Niisuguselt võib näitusainet leida teisilt yleslugemata tegevusaladelt.

5. Näitusesemete tehnilise valmistamise ja korraldamise juures tuleb tarvitada asjatundjate (joonistajad, grafikud jt.) kaasabi, et väljapanekud mõjuks ka väliselt. Kõik väljapanekud olgu võimalikult asjalikud, usaldust äratavad ja elavad. Selleks on hää kui kohalised tegelased (käsitööharu, rahvamängumehed, leelutajad jne.) esineved isiklikult.

Avaldues 1927 a. esitus-kogu poolt vastu võetud näituse kava. palub keskjuhatuse osakondi alata ettevalmistusi näitusele. Omalt poolt esineb keskjuhatuse osakondadele hiljem kysimislehega, mille täpsest vastamisest oleneb yldylevaade. On loota, et Statistika keskbyroo näituse yldkorralduse ja ykಿತabelite väljatöötamise oma hoolele võtab.

KESKJUHATUS.

NOORSOO TÖÖMAILT.

Välismailt.

Saksa noorsoo liitude liit (Ausschuss der deutschen Jugendverbände) korraldas 1. a. lõpul Berliinis noorsoonäituse, mille raskuspunkt oli väljaspool kooli teotsewa noorsoo töö ja eluülespidamistingimused. Näitust käis Berliinis vaatamas 100000 inimest. K. a. korraldatakse sama näitus teistes linnades. Leipzigin käis näitusel jaanuari jooksul 50000 inimest.

Saksenis organiseeris sotsialistlik noorsooliit ankeedi liigete tuleku põhjuste kohta ühingusse. Tulemusist selgus, et yhingusse on tulnud: 3 protsenti parteiliigete, 8 wanemate, 8 lastesõprade, 15 õdede-wendade ja 29 protsenti noorussõprade kutsel. 4⁰/₁₀ on saand mõjutet koosolekuist, 7 mitmesuguseist muist asjaoludest ning omal algatusel ja soovil on tulnud 26⁰/₁₀.

Inglise noorsooliit korraldas 17. märtsil Londoni suurimas saalis inglise noorsooyhingute vahelise suurema avaliku konferentsi. Konferentsi raskuspunkti moodustab kysimus „desarmeerimine ja noorsugu,“ mille yle kõneleb endine inglise esitaja Rahvasteliidus, *Viscount Cecil*.

Sir Artur Dyke Acland'i poolt on pärandud 10.000 naela (umb. 180.000 krooni või 18 milj. marka) stipendiumideks õpilasile, kes 9—12 kuu jooksul soovivad väljamaal tutvuneda vastavate tööstus, sotsiaal ja yhistegevusoludega. Iga stipendium on £ 200.

Indias on end noored suurejooneliselt organiseerimas. Kõik-India Noorsooliit (Bharat Yuvak Sangh) korraldas detsembris kogu india noorsoo kongressi Madrasis. Sellele järgnes noorte nädal Ahmedabadis ning 21—22 jaanuaril noorte kongress Bombay, millest võtsid osa 2000 mees- ja nainoort. Noorus on yhinend kastidele ja haridusele vaatamata. Otsustest paistavad välja: protest skoutliku kui imperialistliku liikumise vastu, inglis-india komisjoni boikott, india iseseisvuse nõudmine, rahuaate arendamine ja levitamine ning koostöö õhtumaa ja vene noorsooga.

Türgimaal on valitsusvõimud asunud laiaulatuslikule noorsoo-organiseerumistööle. Asja eesotsas on Dr. Selim Sirri-bey, edumeelne teadusmees ja kasvatusasjanduse juht. Pea iga kooli juure on juba asutet yle 14 a. vanust õpilasist kooliga ühenduses olev ja sellega koos kasvatusliku tervikuumoodustav noorsoo-organisatsioon, millel on sarnasust skoutimismiga kuigi ta on vabam, iseseisvam. Peale selle organisatsiooni (Is-dschi) on veel olemas vanemaist õpilasist koosnev „Gentsch-Dernerplin“ ja „Keschalf“, osalt sõjalise ettevalmistusega ryhmitused.

Taanis pyhitseb yks suuremaid rahvaylikooliseltse, Kopenhageni r. y. selts—nimet rahvaylikooli rahvatantsu trupp esines ka meie omakultuuri päeval — 13 aprillil, oma 50 aastast jubileumi, mil puhul on korraldet suuremad pidustused Kopenhageni suurimais saalides. Sisukas juubeli album on yle 200 lehekylje suur.

Yleilmiline noorsoo kongress noorsoo ilmaliidu asutamiseks rahuaate hääks peetakse Hollandis, Eerde laagris, Ommeni lähedal 17—26 augustini. Saadikute ylemäär on asetet 500. Saksa-maa saadab 50 saadikut. Suuremal hulgal tuleb esitajaid ka Ameerikast, Inglismaalt ja Prantsusmaalt.

Balti-Saksa noorsooring (deutsch-baltischer Jugendring), mille mitmed grupid ja harud ka Eestis, korraldas Riias 10—14 detsembr. l. a. „Vom Wollen der Jugend“ (noorte pyyded), mis hästi olla õnnestund. Näitusel olid järgmised osakonnad: 1) organisatsioonide elust ja tegevusest; 2) tööst rahvuslikul alal; 3) t. kultuurialal; 4) elujuhtimis ja enesekasvatusalad ja 5) kunst ja käsitöö.

Rootsi omakult. noorsooring (Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur) korraldab Stockholmis 6—9 aprillini teised noorsoojuhtide kursused. Kõnelevad rektor V. Dahlgren: yhehääleline unisone laul ja kultuurajalugu; W. Syversen Norrast: norra lauluja tuuritantsud; G.Karlsson Stockholmist: rootsi rahvatantsud jt. Ringi poolt ilmus trykist: „Svenska Volkdansmelodier (rootsi rahvatantsuviisid) kolmele viiulile, seadnud Anders Soling. Ennem on ringi poolt ilmund rootsi rahvatantsude õpperaamat.

Kodumaalt.

YENY uusi osakonde on käesoleval aastal registreeritud 5, asumisel on kymmekond uut osakonda. Paljudes osakondades keeb elav töö. Asutetakse mitmesuguseid eriharusid, pasuna- ja laulukoore, kavatakse yhiseid osakondadevahelisi ajakirje, pidustusi, väljasõite jne.

Elavas tegevuses on Tallinna osakond. Omakultuurharu korraldet rahvatantsu kursuseil oli osavõtjaid 300 ning Estonia kontsertsaalis esitet „Eesti kosjad“ leidsid täiesti väljamyid saali poolt elava poolehoiu. Sama täis oli kontsertsaal ka Tammsaare teoste õhtul ning muusikatoimkonna poolt korraldet A. Kappi helitööde õhtul. Pääle selle on kirjandus- ja muusikaharu korraldand veel mitmed vähemad esinemised ning on kirjandusharul kavatsusel muinasjuttude õhtu, noorkirjanikkude õhtu, H. Ibseni mälestusõhtu, naljanditeõhtu, humoristline protsess „Röövitud suudlus“ ja terve rida loenguid. — Spordi haru on korjand omale mitmed meistrinimed. Omakultuurharu korvaldusel algas uus rahvatantsude kursus üle 300 osavõtjaga ja rahvatantsude instruktorite kursus. Rahvatantsutrupil on suvel kavatsus sõita Ungari ja Norra.

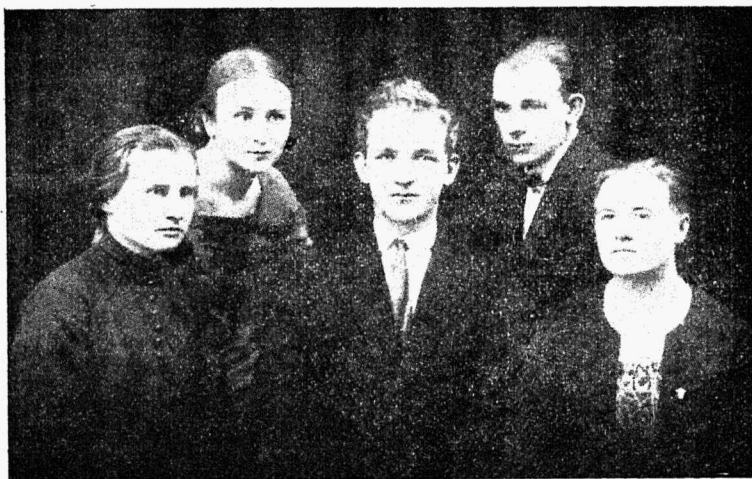
Pikema kirjutusega „Kylanoorsugu kultuurtöös“ esineb kolmes viimases „Põltsamaa Teatajas“ O. Ibius noorsoo kultuurtööle rakendamise vajadusest kylas. Vastavam organisatsioon selleks olla YENY. — Ajakirjas „Läänemaa“ ilmub artikkel „Omakultuur“ juba seitsmendas numbris.

Noorsotsialistide liit korraldab 31 märtsil ja 1 apr. Tartus kongressi, mille puhul (R. Sõna nr. 48) kongressieelne märtsikuu kuulutakse organiseerimiskuuks. Kõiki liikmeid kohustetakse: 1) aktiivsete liigete juuretoomisele, 2) „Rynnaku“ tellimisele. Kutsutakse yles asutama uusi yhinguid ning kus see pole võimalik, r a k u k e s i vabrikuis, töökodades, kylades, koolides.

Asutamispäivi mälestavad aprillis järgmised osakonnad:

Nõva-Variku	1. apr. 1926.	Ramma	17. apr. 1921.
Sadukyla	2. " "	Järve	17. " 1924.
Voore	3. " 1927.	Sikana	19. " 1927.
Lähtru	4. " 1926.	Maho	19. " "
Kolga-Jaani	6. " "	Kasevälja	22. " 1923.
Karilatsi	10. " 1927.	Juuru	24. " 1921.
Rasina	11. " 1926.	Mäetaguse	24. " 1924.
Meeksi	11. " "	Aleksandri	25. " 1926.

Noorsoo Karskusliidu poolt on pööratud keskjuhatuse poole palvega, et osakonnad, kes annavad välja trykitud või kätsi paljundatud noorsoo ajakirje saadaksid igast yhest neist 1 eks. noorsoo karskusliidu juures asuvale noorsooliikumise kesk-arhiivile. Nende hinna on liit nõus tasuma kas rahas ehk enda väljaannetes. Palume osakonde, kellesse asi puutub, astuda yhendusse noorsoo karskusliiduga, Tartu, Jakobi t. 8. Yhtlasi palume meelepidada ka keskjuhatuse arhiivi.

ÜENÜ Järve osakunna juhatus: A. Pääro, A. Puss,
A. Kereman (esimees) V. Onton ja H. Tõnnov.

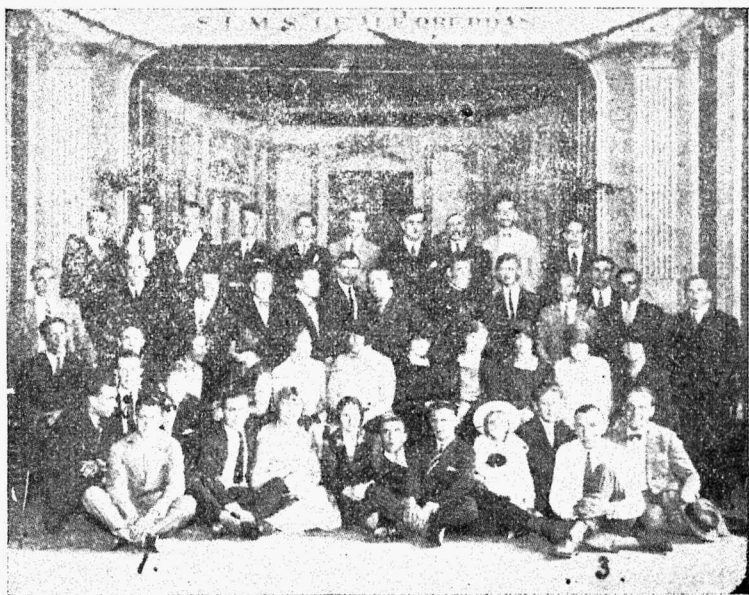
YENY Virumaa osakonnad pidasid Valtsa osakonna algatusel omavahelise koostöö organiseerimise asjus 17. märtsil Rakveres koosolekut. Esitatud oli 19 noort seitsmest Virumaa osakonnast. Lõplikule tulemusele veel ei jõutud, Kuid nõupidamist

jätkatakse juulis Järve osakonnas, kuhu teised Virumaa osakonnad seks korraks korraldavad ekskursiooni. Yhenduses sellga peetakse Järvel seekord yhine suurem suvepidu, milles esinevad kõik Virumaa osakonnad. Koostöö tulemusi halvab asjaolu, et Virumaa keskkohas, Rakveres, seni puudub osakund.

Paljud Virumaa osakonnad on asunud oma maja, noosokodu soetamisele. Nii valmib Tõnuvere ja Varesmetsa osakondel oma maja, Aaspere osakond ostab riigilt Kihlevere härrastemaja. Kuna Palmse osakonnal kavatsus on yhest aidast ymberehituse teel noosokodu luua.

ÜENÜ Sao-Paolo Osakund Brasiilias.

ÜENÜ Sao-Paolo osakund pidas 15 jaanuaril s. a. oma aasta peakoosoleku osakonna ruumes Rue Brigedeiro Machado 15. Koosolekut juhatas nrs! Tamberg, protokollis nrs! Turner. Koosolek kinnitas juhatuse ja toimkundade aruanded esitatud kujul.

ÜENÜ Sao-Paolo Osakund: Osakonna peakoosolek 15. I. 28 a.
1. Juhataja Tamberg, 2. Kirjat. Turner, 3. Osak. esim. Prost.

Üldine sissetulek osakunnal oli Eesti kroonides 2.042. —, väljaminek kr. 2.776.50 ja üldläbikäik Kr- 5,718.50. Üldine liigete arv on osakunnal 267, millest naisnoori 115. Rahvuse järgi on Brasiilia itaalasi 48, sakslasi 5, leedulasi 4, venelesi 12. soomlasi 3 ja eestlasi 201. — Koosolekul valiti osakunna auliikmeks hr. RAPHAEL ROMANCIO, kes vastutuse Osakunna tegevuse suhtes Brasiilia valitsuse ees oma peale võtnud. Koosolekul valiti ka uus osakunna juhatus 1928 a. peale, kes hiljem ametid omavahel järgmiselt on jaganud: Esimees J. Prost, abiesimees E. Tamberg, Kirjatoimetaja Türner, abikirjatoim. Nimmo, laekur Kuusberg, laekuri abi Kägu ja varahoidja Treiman.

Associacao Estoniana
de Mociadade
S. PAULO.

ÜENÜ Keskjuhatusesele.

Sao - Paulo Eesti Noorsoo Ühingu Juhatus tänab Keskjuhatus nähtud vaeva ja kulu eest, mis on olnud S. Paulo osakonna juures Eesti raamatukogu asutamisel.

Ühtlasi palub Sao - Paulo osakond üleanda kõige suurema tänu K. N. M. Ühingule ja hra Vannasele saadetud raamatute, kirjanduse ja albumi eest. Palju tänu ka Viljandi „Sakala“ toimetusele, kes S. P. osakonnale maksuta lehte on saatnud.

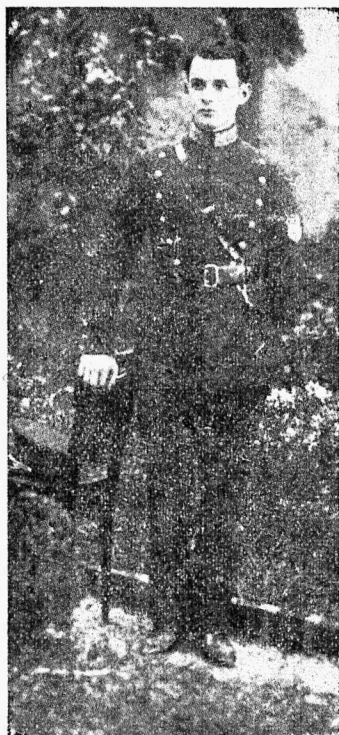
Esimees *Prost.*

Kirjatoimetaja *V. Türner.*

Toetage „Urituld“!

Toetusele virgutamiseks loositakse tasuta välja toetuspreemiad. I preemia: priisõit Stockholmi järgneva ÜENÜ ekskursiooniga, II preemia: „Uritule“ eluaegne tellimine hinnata jne.jne.

**ÜENÜ Sao-Paulo osakunna auliige
hr. Raphael Romancio.**

Brasiilias asuvatel võõramaalaste seltsidel peab olema isik, kes võtab oma peale vastutuse seltsi korrektse ja seadusliku tegevuse eest. Esialgul oli osakunnal raske sarnast isikut leida, kuni hr. RAPHAEL ROMANCIO viimati selle ülesande enda peale võttis. Tema lahkel kaasabil on nii mõnigi raskus kõrvaltatud mis muidu raske või hoopis võimata oleks olnud.

Hra R. Romancio on rahvuse poolest brasiilane, 22 aastat vana, ametilt politsei inspektor.

Kõiki nooroolasi, kelle perekonna nimed algavad **K** tähega palutakse oma biograafilised märked ühes päevapildiga ärasaata 10. maiks s. a.

Toimetus

TEADAANDED, KORRALDUSED, RINGKIRJAD

Siin avaldatud teadaanded loetakse liikmeile kätteantuks ilmumispäevast arvates.

Osakonna juhatus

Palub kõiki noorsoolasi osavõtta pühapäeval 22 aprillil s. a. „**Jüri öö**“ mälestamise rongikäigust. Rongikäigu algus kell 10 õhtul Meripuiesteel, lõpp Harjumäel. Noorsoolasi kelle käes veel Vabaduspäeva aegseid tõrvikuid, palutakse need põletisainetega täita ja kaasavõtta. Kogumine kell 1/29 õhtul Uus tän. 15, kooli aeda.

Omakultuur-haru

poolt korraldetakse esmaspäeval 23 aprillil s. o. kell 8 õhtul Estoonia Kontsertsaalis **Jüri öö** õhtu, vastava sisulise muistendi ja muu ettekannetega. Kaastegevad Liina Leiman, Felix Moor, ÜENÜTO segakoor A. Kasemetsa juhatusel j. t. Pääsete elmuük avatud V. Jngermanni äris Estoonia puistee Nr. 11.

Omakultuurharu korraldusel on käimas praegu Noorseppade Kodus kadriorus rahvatantsude kursus ja rahvatantsu instruktore kursus.

Maletajaid

palutakse ilmuda kesknädalal 25 aprillil kell 7 õhtul male **välkturniirile** „Uritule“ ruume Rataskaevu t. 28. Võitjaile vastavad auhinnad, tiitled, kiitus- ja ergutuskirjad jne. osavõtt kõigile malesõprele sunduslik.

Kirjandustoimkund

teatab, et ettetulnud takistuste tõttu, (tegelaste haigus j. m.) jäävad sel hooajal pidamata „Kirjanikkude õhtu“ Estoonia Kontsertsaalis ja „Henrik Ibseni õhtu“ Raua tän. koolimajas. Sel tegevushooajal leiab korraldamist veel vaid humoristline suurprotsess „Röövitud suudlus“, mille kohta eraldi teated järgnevad ajakirjanduses.

ÜENÜ Keskjuhatus

teatab osakunde juhatustele, et liigetel, kel kord juba liikmeakt täidetud, seda järgmisel aastal liikmemaksu uuendamjssel enam täita pole vaja. Põhikirja alusel tuleb liikmeakt täita ainult, **enne** liikmeks astumist.

E. V.

Haridusministeerium

RIIGIKOOLIVALITSUS

28 veebruar 1928 a.

Nr. 24861.

TALLINN

Ülemaalse Eesti Noorsoo
Ühenduse Keskjuhatusete.

Teie 15. veebruaril nr. 59 järelepärimisel teatab Riigikoolivalitsus, et küsimuse otsustamine, kas ühe või teise kooli õpilased võivad võtta osa väljaspool kooli tegutsevatest organisatsioonidest, milliste hulka kuulub ka ÜENÜ, otsustab loomulikult vastava kooli pedagoogikanõukogu. Avalikkude keskkoolide õpilaste suhtes on see otse väljendatud aval. keskk. sead. § 45-das.

Direktor. *G. Ollik*

Kesk- ja välis haridus asjade
juhataja. *H. Anso*

VÄLJAVÕTE § 45

Õpilastel on õigus asutada kooli juures oma — vahelisi ühinguid, mille põhikirjad kinnitatakse pedagoogika nõukogu poolt. Väljaspool oma kooli võivad alaealised õpilased pedagoogika nõukogu nõusolekul osa võtta, ainult neist organisatsioonidest mille seaduslikult registreeritud põhikirjades on ette nähtud alaealiste osavõtmine. Täisealistel õpilastel on õigus pedagoogika nõukogu teadmisel osa võtta kõigist seaduslikult registreeritud organisatsioonidest. Juhtumisel, kui see pedagoogiliselt mitte soovitav, võib pedagoogika nõukogu õpilasele organisatsioonidest osavõtmise keelata.

Väljavõte õige. *R. Ingrand.*

RINGKIRJALISELT

1. märts 1928 a.

ÜENÜ OSAKONDELE.

Käesolevaga palub ÜENÜ spordikesktoimkond kõiki osakondi, kes pole tagasisaatnud spordikesktoimkonna küsimuslehte, seda kiires korras teha.

Niisamu palub sp. kesktoimkond saata kõiki osakondi iga kuu peetud spordi võistluste tagajärjed ja andmed kuu lõpuks spordi kesktoimkonnale et oleks võimalik järjekindlalt statistilisi kokkuvõtteid teha ja saavutusi registreerida. Ühtlasi palub toimkond saata osak. ülesvõtteid ÜENÜ spordisündmustest ja tegelas-test.

Noorsportlise tervitusega,
ÜENÜ spordi kesktoimkond.
(Tallinn, Rataskaevu 22.)

RINGKIRJALISELT

Märts. 1928 a.

ÜENÜ HARJUMAA OSAKONDELE

Käesolevaga teatab ÜENÜ spordi kesktoimkond et toimkonna korraldusel peetakse käesoleva aasta Juuli kuu teisel poolel jalgpalli turniir „ÜENÜ“ Harju meistri nime peale.

Võistlusteks on välja pandud auhind, mille jäädavaks omandamiseks tuleb kaks korda järjestiku ehk kolm korda vaheldamisi võita. Võistlused peetakse üks kord aastas, ühe kaotuse süsteemis. (märkus: kui võistlusest osa võtjaid meeskondi 2 ehk 3 peetakse võistlused kahe kaotuse süateemis).

Võistlustele ülesandmise viimane tähtpäev on 1 mai s. a.

Noorsportliku tervit. ÜENÜ Spordi kesktoimkond.
(Tallinna, Rataskaevu 22).

ÜENÜ Keskjuhatus

Tallinn, Rataskaevu № 22

18. IV. 1928 a.

ÜENÜ osakundadele.

Ringkiri Nr. 150.

1) Keskjuhatus teatab, et ÜENÜ Esitava kogu koosolek peetakse 28 ja 29 aprillil 1928 a. Tallinnas Rataskaevu Nr. 22, millest kõikide osakundade esitajaid palume osavõtta, algus laupäeval kell $1/2$ 10 hom.

P Ä E V A K O R D

- 1) Koosoleku juhatuse valimine
- 2) Mandaat komisjoni valimine
- 3) Eelmise protokollide kinnitamine
- 4) Uute osakundade kinnitamine
- 5) Osakunna likvideerimine
- 6) Mandaat komisjoni aruanne
- 7) Aasta aruanded kohtadelt
- 8) Keskjuhatus aasta aruanne
 - a) tegevusest
 - b) spordi kesктоimkonnalt
 - d) rahaline
- 9) Keskrevideeriva toimkonna aruanne
- 10) Valimised
 - a) keskjuhatusse, b) keskrevideeriva toimkonda.
- 11) ÜENÜ 10-da aastapäeva pühitsemise kava.
- 12) Põhikirja muutmine.
- 13) Tekkivad küsimused ja läbirääkimised.

R E F E R A A D I D.

- 1) Metsa- ja looduskaitsest — Tartu ülikooli dotsent Daniel.
- 2) Sõdade ja rüüstamiste rahvaluulelisest pärandusest, — Dr. O. Loorits.
- 3) ÜENÜ osa Eesti kultuurelus — ÜENÜ esimees A. Meikop.
- 4) Kirjandusest — hr. Vold. Vendt.
- 5) Noorsoo ülesanded hõimu ja karskustöös — Tartu ülikooli dotsent V. Ernits.

ESKURSION

Riigi kunsttööstus kooli ja „Kodu käsitöö“ kauplusesse.

Märkus: Kui koosolek esitajate mitteilumisel jääb pidamata, avatakse teistkordne koosolek $\frac{1}{2}$ tundi hiljem, mis kooslijate arvu pääle vaatamata on otsusvõimeline.

* * *

Esitava kogu koosolekule võivad päältkuulajana ilmuda ka mitte esitajad.

* * *

2) Iga esitaja olgu varustatud oma juhatuse poolt kaasa antud volitusega, volitused tulevad enne koosoleku algust ümber vahetada Esitava kogu kaartide vastu. Öömaja on võimalik saada odavama hinna eest. Öömaja soovijaid palume ette teatada.

3) Esitajad kes päevakorra § 7 kohta sõna võtavad, ning osak. tegevusest aru annavad, palume valmistada oma aruandest lühike kirjalik kokkuvõte mis tuleb protokolleerimiseks koosoleku sekretariaati äraanda.

4) Osakondade esitajad sõidavad raudteel Tallinna täistari-figa, kuna tagasi sõidu saavad keskjuhatuse tunnistuse põhjal tasuta.

5) Laupäeval 28 skp. korraldetakse esitajate tutvunemiseks tee õhtu. Osavõtt vaba kõigile, á 75 senti.

Esimees *A. Meikop*

Sekretär *R. Ingrand*

Õnnetusi ja kuritöid.

Jõhvi gymnasiumis on juhtund suur õnnetus. Sealse saksa-keele õpetaja prl. Thari eestivaenulise ylesastumise puhul korraldasid õpilased streigi, mida lahendama sõitsid ministeeriumi kõrgemad ametnikud. Ölgugi, et seni veel asi lõpulikult polla uuritud ega mingisugust otsust asjas tehtud, teatavad ajalehed siiski. et ka õpilasil olla karistust oodata omavolilise ylesastumise eest-Muidugi. Kes siis õpilasi tänama hakkab, et kõrgemate ametnikkude tähelpanu niisugustele asjaoludele juhiti. Päälegi leiduvat mõnede ajalehte teatel saksikust kõrgemalgi kohtel. Õpilaste enesavalodus ja demokraatlikkus, kuis see sobib? Eks ole see kuritöö?

*

Tallinna Hõimla osakond soovib saada toetust riigivane-malt. Toetuseandja soovib veenduda osakonna edurikkas töös ning saadab toetuspalve seisukohavõtmiseks — ärge arvake, et

Haridusministeeriumile, nagu on harilik käik, — vaid Haridusliidule, millega temal kui senisel Haridusliidu esimehel muidugi hääd suhted. YENY keskjuhatust, kes omi osakonde muidugi peaks tundma parimalt, Riigikantseleis muidugu ei tunta. Nii poolametliku karskustöö kõrvale on siis meil tekkimas ametlik haridustöö.

*

„Virulane“ nr. 23. kirjutab pealkirja all „Kiitlev otsus **kooli** kohta“; „Möödunud neljapäeval käis haridusministri abi **F. Mikelsaar** yhes Viru mv. har. osak. juhataja **E. Rosenbergiga** Kundas Virumaa rahvaylikooliga tutvunemas. Ministriabi jäi **kooliga** (m. h. täiesti rahule. Ehk kyll **õpilased koolis** viibinud allas koolis kolm kuud, on nad **õpetajatega** liitunud yhiseks pereks jne. Tagajärgi on saavutatud eriti **oskusainetes** ning väärivad tähelpanu **õpilaste** tööd **kangakudumise** alal. Mabi ennustas **koolile** suurt edu ja tänas lahkumisel **koolijuhatajat, õpetajaid** ja **õpilasi** tehtud töö eest.“

Nii. Suur tänu „Viruiasele.“ Arvasime seni Kundas olevat midagi muud. Arvasime ta olevat koha kus mees ja naisnoored ettevalmistuvad kyla vaimukultuuri juhtima. Nyud teame, et ta on **õppeasutus**, kus õpitakse kangakudumist ja oskustööd. Hää siiski, et kooliga rahule jäädi.

*

Päevaleht nr. 57 toob pika peatyki kylaliste „pealesöögiks“ vastuvõtmise õpetust. Mis mitte söömaks ja juumaks, vaid tan s u k s ja bridge' ks kutsutakse. Kostitakse kylma einelauaga. Selleks korraldetakse lauale puhtate taldrikute virnad, noad-kahvliid, lusikad, salvrätid, lilled, mitmeharuline kyynlajalg moodsad portselankujud jne. Mitte ainult gourmande vaid ka esteetika (! Urit).

Liharogadena tuleb lauale tuua sinki, suitsetatud keelt, hirve kintsu ja lindude liha mixedpicklestega glaseeritud yleslöiget. Kala antakse syldistunult või peenendatud aspikuga garneeritult. Ei või puu duda jõgi ja merivähid ning langusterid, siis juurevilja salat ja kasted nagu temulaad kaste, sauce tarte, sauce biarnaise. Magusa roana on kohaseim pähkli šokoladi, apelsini ja maasikatordid ja puuvilja salatid.

Olu ja **vein** ei tohi puududa. Viimastest on sobivamad portvein, sherry, vermooth, kylmetatud moosel või õhtu iseloomule sobiv bowle.

Tantsu ajal oleks jahutavad joogid ja jäätis oma kohal.

Likööri sortidele tuleb yles seada erilaud. Sigarid ja sigaretid ei tohi puududa, hea mokkagi vaskpeekritest servee-

rituna, pole põlatav. Kestab koosviibimine varaste hommikutundi-
deni, tuleb kylaliste eluvaimu enne kojuminekut värskendada
k u u m a ja r a m m u s a g u l j a š s u p i g a .

See oleks yldjoones kõik praegu nii moodsast kylmast (aga
kuum kuljaš-supp? Urit.) einelauast. Vaadeldagu, veel et paku-
tavad road oleksid ikka võistlusvõimelised k a a r d i t a m i s e ja
charlestonitamisega.

Uritule vastaval selgitamisel selgus, et säärase õhtu korral-
damine kordki aastas isegi Eesti Vabariigi ministri abile oleks
ylejõu..

Kysimus Päevalehele: Kellele Eestis soovitab Päevaleht korral-
dada niisuguseid õhtuid (kaardidamisega ja charlestoontamisega)?
Kas vast Päevalehe toimetaja nende korraldamist e e s t i huvides
tarvilikuks peab? Kuid põle ju kõigil võimalus pidusid ja õhtuid
riigirahaga korraldada ega Tallinnas mitte saada olevaid sigareid
diplomaatilisel teel kohale toimetada. Ning mitmeiharulised kynnla-
jalad, portselaankujud, langusterid, hirve kintsud, veinid, sigarid,
siid kleitideks ja muu luksusasi; kas pole see meie rigikassa otse-
kohene kahju, meie kehvade kodanikkude ylejöuelamisele ässitus?
Kas pole sellane ajalehe ruumi raiskamine kuritegu?

*

Provintsi lehis ilmus neil päivil kaks kuulutusta: a) „k u i d a s
v õ i t a l u g u p i d a m i s t ? “ - õpetus kuidas kylastada, syya,
viibida k o h v i k u s, r e s t o r a a n i s, kuidas istuda, t a n t s i d a
jne. ja b) „ Miljon lõbusattundi “ pakub teil võimilus
laulda neid ilusaid ja moodsaid lõökviise, mis viimasel ajal
Eestis yldise poolehoiu võitnud nagu: „Valencia,“ - „Mu syda kadus
Heidelbergis,“ - „Kui sa minu tädi näed,“ - J Vonder,“ - charleston,“
„Kus on su juuksed, August?“ jne.-need raamatud on tänapäeval
igas seltskonnas ja perekonnas möödapäasematult vajalikud ja võr-
ratumalt kasulikud.

Ja muidugi. Endast mõistetavalt. Eriti aga neis perekonnis,
kus hõbejuukselised elumehed oma raha eest lyhikeseks ajaks ost-
tavad painduvate noorte tytarlaste armastust, või kabareedes vaat-
levad nende poolalasti karglemist. Kas neile siiski Berliini kaba-
reede ja restoraanide „l õ ö k p o e e s i a “ poleks veel lõhnavam?
Nagu: „Kurg on lojus“ - „Kati pyksid“ jne. Kas juba mitte tel-
lida parem otse säält? Noorsoolased aga annavad 50 või sada
senti parem sandile.

*

Milline on meie tavalik ajaleht sisult? Vastuse sellale kysi-
musele annavad juhusliku läbilõikena mõne provintsi lehe sisustiku
pealkirjad,

Sõda teivastega — Nõiduse kimbatuses — Mees pruudi riides — Suur tykk sealiha lauda ukse ees — Vägistusakt jaamas — Varas kotis — Kosjakontori tulu kaalul — Metsik kyydimees — Saladuslik ratsanik piiril — Mõnulemine lõbusa naisterahvaga läks kalliks — Nõudis kakeluse eest tasu — Kaasasõitja naisterahva kallal tarvitati vägivalda — Kui tublid napsud tehtud — Laat karuselli ja õnneratta tähe all jne.

Nimetud vägevate pealkirjadega leht on moraalitseva rahvaerakonna „Võru Teataja“ nr.24. 1. märtsist, kuid pole ka, Virulased, Sakalad, Järvamaad jne. paremad,

Miks nõudagi neil oludel kirjutusi noorte elust ja muust kultuuritööst, milleks muidugi ei leidu enam ruumi, kuna paaril lehekyljel nii palju vargusi, vägistusi jne.

*

Juhime „Uritule“ lugijate tähelepanu (loevad ju noorsoolased yldse palju ajakirjandust) meie ajalehtede joonealusel jutumaterjalile, millel see ilus omadus on, et kunagi kuu- või veerandaasta lõpul ei lõpe. Sellel joonealusel jutulõngal on viimasel ajal väga kriminaalse ja kuritegevusliku kalduvusega iseloom. Tema kvaliteedist kõnelevad juba pealkirjad, milliseid praegusel momendil:

Tuhande hirmu linn (Kaja) — Valge neeger (Oma Maa) — Riviera doktor (Päevaleht) — Rohehelise suvila saladus (Maa) — Lõunamere Kurat (Sakala) — Tsirkuse tytar, — salaagent (Rahvaleht) — Õnne jalul (P. Kodu) — Reis maakera sydamesse (Järvamaa) — Suur rahvusvaheline saladus (Vaba Maa) — Õuduse bande (Võru Teataja) — Mees kes otsib oma mõrtsukat (Postimees) — 15 a. Lõuna Afrika inimsööjate keskel (Virulane) — Nõid (Elu) jt. Milleks seda õudust, saladusi ja inimsööjaid nii ohtrasti? Kas niisuguses kino järgi sorkimises ongi rahva kasvatus?

*

Kas symptom? Telefoni abonentraamat on postipeavalitsuse ametlik väljaanne. Loomulikult on selles raamatus riiklikud keskasutused paigutatud eraldigruppidesse raamatu ette otsa, Muidugi ei puudu ka haridusministeeriumil koht. Selles kohas figureerib aga ka üks eraasutus „Haridusliit.“ Kas symptom?!

*

Väljaandja: Ülemaaline Eesti Noorsoo Ühendus, Tallinna Osakond.

Vastutav toimetaja: Ago Jõger.

Toimetus ja talitus asub Rätaskaevu 22.

Toimetuse kõnetund esmaspäeviti kella 19 — 20.

Talituse tunnid esmaspäeviti ja neljapäeviti kella 19 — 20.
